

Nieuw in Bouwbesluit 2012: het Bouwveiligheidsplan

VEILIGHEID TEKST ING. PETER KUINDERSMA

In Bouwbesluit 2012 is een nieuw hoofdstuk opgenomen over bouw- en sloopwerkzaamheden. Eén van de eisen in dit hoofdstuk 8 is het opstellen van een Bouwveiligheidsplan. Wat houdt dit in en wanneer moet een dergelijk plan worden opgesteld?

Het bevoegd gezag bepaalt van geval tot geval of er een bouw- of sloopveiligheidsplan nodig is; in dit geval is er sprake van bouwen vlak naast een (drukke) openbare weg. Dan is al snel een Bouwveiligheidsplan vereist.
Foto: Nieman-Kettlitz Gevel- en Dakadvies B.V.

Het bevoegd gezag bepaalt van geval tot geval of er een bouw- of sloopveiligheidsplan nodig is; in dit geval is er sprake van overbouwingen/bruggen en is al snel een Bouwveiligheidsplan vereist. Foto: Nieman-Kettlitz Gevel- en Dakadvies B.V.

In het nieuwe Bouwbesluit zijn in artikel 1.23 de eisen voor de 'aanwezigheid van bescheiden' (op de bouw) opgenomen. Onder lid b van dit artikel is het bouwveiligheidsplan aangegeven. Er wordt verwezen naar artikel 8.3.

Hoofdstuk 8 bevat zaken die gaan over Bouw- en sloopwerkzaamheden. De uitvoering van bouw- en sloopwerkzaamheden is zodanig dat voor de omgeving een onveilige situatie of voor de gezondheid of bruikbaarheid nadelige hinder zo veel mogelijk wordt voorkomen (zie artikel 8.1).

In het nieuwe Bouwbesluit zijn in artikel 1.23 de eisen voor de 'aanwezigheid van bescheiden' (op de bouw) opgenomen. Een soortgelijk voorschrift was vóór 1 april 2012 opgenomen in de gemeentelijke bouwverordening. In paragraaf 1.2.5 en 3.2.6 van de bijlage van het Besluit Indieningsvereisten Aanvraag Bouwvergunning (BIAB) waren voorschriften opgenomen over de in te dienen gegevens en bescheiden.

Daarnaast is in artikel 8.2 'Veiligheid in de omgeving' aangegeven dat bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden maatregelen worden genomen ter voorkoming van:

- a. letsel van personen op een aangrenzend perceel of een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen;
- b. letsel van personen die het bouw- of sloopterrein onbevoegd betreden, en
- c. beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere al dan niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen.

De achterliggende gedachte van artikel 8.2 is dat onveilige situaties tijdens bouw- of sloopwerkzaamheden moeten worden voorkomen. Hiervoor moeten maatregelen worden genomen om letsel van personen, of beschadiging dan wel belemmering van

wegen, werken of roerende zaken die zich in de omgeving van het bouw- of sloopterrein bevinden, te voorkomen.

Bij het voorkomen van letsel gaat het zowel om het voorkomen van letsel van personen op belendende percelen als om letsel van personen die zich onbevoegd op de bouwplaats bevinden. De veiligheid van het op de bouwplaats werkzame personeel valt onder de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en specifiek onder het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbokesluit), artikel 2.28 'Veiligheids- en gezondheidsplan' (V&G-plan).

VEILIGHEIDSPLAN

De manier waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan artikel 8.2 zal afhankelijk zijn van de locatie en de aanwezigheid van bebouwing en mensen in de omgeving daarvan. Dit biedt de benodigde ruimte voor maatwerk en legt de eerste verantwoordelijkheid neer bij diegene die de werkzaamheden uitvoert.

Artikel 8.3 in het nieuwe Bouwbesluit

gaat nader in op de inhoud van het 'Veiligheidsplan' (in de praktijk 'Bouwveiligheidsplan' genoemd). De maatregelen zoals genoemd in artikel 8.2. worden op aanwijzing van het bevoegd gezag vastgelegd in een bouw- of sloopveiligheidsplan en hebben ten minste betrekking op:

- a. de afscheiding en afsluiting van het bouw- of sloopterrein;
- b. de bereikbaarheid en bruikbaarheid van bluswater- en andere openbare voorzieningen;
- c. het stallen, afsluiten of opbergen van machines, werktuigen, materialen en installaties op zodanige wijze dat onbevoegden daar geen toegang toe hebben;
- d. het waarborgen van de verkeersveiligheid;
- e. het voorkomen van vallende objecten, en
- f. de nadere voorwaarden als bedoeld in artikel 1.291).

TOELICHTING OP ARTIKEL 8.3

De maatregelen die nodig zijn om aan het gestelde in artikel 8.2 te voldoen moeten dus in een aantal gevallen worden vastgelegd in een bouw- of sloopveiligheidsplan. Het bevoegd gezag bepaalt van geval tot geval of er een bouw- of sloopveiligheidsplan nodig is. In de praktijk betekent dit dat de maatregelen, die op grond van artikel 8.2 moeten worden genomen, bij de grotere bouw- of slooprojecten in een veiligheidsplan moeten worden opgenomen. Indien voor het uitvoeren van de bouwactiviteit geen vergunning voor het bouwen nodig is respectievelijk voor de sloopactiviteit geen melding als bedoeld in artikel 1.26 (Sloopmelding) van het Bouwbesluit is vereist, is in ieder geval geen veiligheidsplan nodig. In artikel 8.3 is aangegeven welke maatregelen in ieder geval in het veiligheidsplan moeten worden vastgelegd. Dit betekent dat in ieder geval al deze genoemde zaken (dus a t/m f) moeten worden geregeld en dat in het plan is opgenomen hoe het is geregeld.

VOORBEELD

In artikel 8.3 is onder a de afscheiding en afsluiting van het bouw- of sloopterrein opgenomen. Deze afscheiding moet zodanig zijn dat onbevoegden (zoals spelende kinderen) van het terrein worden geweerd, zodat hen daar geen ongeval overkomt. Bij de keuze voor een afscheiding wordt gezorgd dat de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen, zoals leidingen, niet wordt belemmerd.

(Bron: toelichting Bouwbesluit 2012)

Omdat lokale omstandigheden kunnen vragen om een lokale afweging biedt artikel 1.29 het bevoegd gezag de mogelijkheid om na een sloopmelding nadere voorwaarden te stellen. Dit zal bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij het slopen in een drukke binnenstedelijke omgeving. Op grond van onderdeel f van dit artikel (8.3) moeten deze aanvullende maatregelen in het sloopveiligheidsplan worden opgenomen. Hetzelfde geldt voor eventuele nadere voorwaarden die door het bevoegd gezag worden opgelegd bij het verlenen van de vergunning voor het bouwen.

INDIENINGSVEREISTEN VOLGENS MOR

Artikel 2.2, zesde lid, van de Ministerieel Regeling Omgevingsrecht (MOR) bepaalt welke gegevens en bescheiden over veiligheid, en het voorkomen van hinder tijdens het bouwen bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het bouwen, moeten worden ingediend. Voor een bouwveiligheidsplan is daarvoor het volgende opgenomen:

gegevens en bescheiden over veiligheid en het voorkomen van hinder tijdens het

bouwen, met de volgende onderdelen:

- a. één of meer tekeningen waaruit de bouwplaatsinrichting blijkt met:
 - 1°. de toegang tot de bouwplaats inclusief afscheiding en afsluiting van de bouwplaats;
 - 2°. de ligging van het te bebouwen perceel en de omliggende wegen en bouwwerken;
 - 3°. de situering van het bouwwerk;
 - 4°. de aan- en afvoerwegen;
 - 5°. de laad-, los- en hijszones;
 - 6°. de plaats van bouwketen;
 - 7°. de grenzen van het bouwterrein waarbinnen alle bouwactiviteiten, inclusief het laden en lossen, plaatsvinden;
 - 8°. de in of op de bodem van het perceel aanwezige leidingen;
 - 9°. de plaats van ander hulpmateriaal en opslag van materialen;
- b. gegevens en bescheiden over de toe te passen bouwmethodiek en de toe te passen materialen, materieel, hulp- en beveiligingsmiddelen bij de bouwwerkzaamheden;
- c. indien een bouwput moet worden

gemaakt voor een ondergronds gelegen bouwdeel:

- 1°. de hoofdpzets van de verticale bouwputafscheiding en de bouwputbodem;
 - 2°. de uitgangspunten voor een bemalingsplan;
- d. de uitgangspunten voor een monitoringsplan ter voorkoming van schade aan naburige bouwwerken.

De manier waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan artikel 8.2 zal afhankelijk zijn van de locatie en de aanwezigheid van bebouwing en mensen in de omgeving daarvan

In artikel 2.7, derde lid, van het MOR is vervolgens met zoveel woorden aangegeven dat in de omgevingsvergunning voor het bouwen door het bevoegd gezag kan worden bepaald dat deze gegevens en bescheiden binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering van de desbetreffende handeling moeten worden overlegd.

Noot

1. Artikel 1.29 gaat nader in op voorwaarden ten behoeve van een sloopmelding. Nadere voorschriften zijn bijvoorbeeld 'extra veiligheidsvoorzieningen' en 'het scheiden van sloopafval'. Deze voorwaarden kunnen door het bevoegd gezag worden gesteld.

(BOUW)VEILIGHEIDSPAN IS GEEN V&G-PLAN

In de praktijk blijkt dat er veel onduidelijkheid is over het maken van een Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G-plan) of een Bouwveiligheidsplan. Beide termen worden door elkaar gebruikt. Daarnaast zijn velen van mening dat bij de indiening van de stukken voor de bouwaanvraag een V&G-plan noodzakelijk is. Een V&G-plan is verplicht in het kader van de Arboret/Arboretbesluit en hoeft niet te worden ingediend bij de bouwaanvraag.

Belangrijkste verschillen

- Een *Bouwveiligheidsplan* gaat over: de veiligheid van de weg, de in de weg gelegen werken, de weggebruikers, de naburige bouwwerken, open erven en terreinen en hun gebruikers. In het Bouwveiligheidsplan geeft de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen aan op welke wijze hij tijdens de bouw van het object de veiligheid van de bouwlocatie en de omgeving garandeert. Een V&G-plan (ontwerp) betreft risico's met betrekking tot het ontwerp. Denk bijvoorbeeld aan uitkragende vloeren, zware constructieonderdelen, grote gevelelementen, overbouwingen, bouwen naast openbaar water, et cetera. Wel is er enige overlap als het gaat om de bescherming van derden (publiek).
- Een definitief *V&G-plan* (ontwerpfase) wordt opgesteld tijdens of na de bestekfase. Een *Bouwveiligheidsplan* wordt opgesteld en ingediend met de indiening van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het bouwen of uiterlijk drie weken voor start bouw.
- Een *V&G-plan* (ontwerpfase) hoeft niet bij de bouwaanvraag te worden ingediend, een *Bouwveiligheidsplan* wel, tenzij in de vergunning is bepaald dat deze binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering mag worden overlegd. Een V&G-plan is echter wel verplicht in het kader van het Arboretbesluit en maakt, op grond van artikel 2.32 lid c, deel uit van het bestek van het betreffende bouwwerk.

Ing. Peter Kuindersma is senior adviseur bij Nieman-Kettlitz Gevel- en Dakadvies (onderdeel Nieman-groep).